

Overzicht vragen en antwoorden Byld 24 september 2026

7. Integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs 2026-2040	
Vragen CDA	
1.	In dit IHP missen wij een analyse van de huidige gebouwportfolio, met de analyse van leerlingenvoerloop, het aantal m², de staat van het gebouw en evt een nulmeting naar de frisse scholen index, die een paar keer als methodiek wordt gebruikt. Kan deze aangeleverd worden? Dit ook om naar 2040 toe een prioritering te bepalen. <u>Antwoord:</u> Het IHP bevat reeds een overzicht van alle schoolgebouwen met oppervlakte, bouwjaar en relevante verbouwjaren (hoofdstuk 11). Daarnaast wordt in hoofdstuk 2 geconstateerd dat de gemiddelde leeftijd van de schoolgebouwen inmiddels 56 jaar bedraagt en dat Achtkarspelen daarmee voor een omvangrijke vervangingsopgave staat. De leerlingontwikkeling is beschreven in hoofdstuk 10. Bij de verdere uitwerking van de afzonderlijke projecten worden aanvullende gebouwspecifieke analyses, waaronder technische beoordelingen en informatie over binnenklimaat, betrokken. Het IHP is primair bedoeld als strategisch en uitvoeringsgericht kader en niet als technisch gebouwenboek. Daarbij komt dat zowel Buitenpost als Kootstertille al in een eerder stadium als prioriteit waren geoordeeld, maar de uitvoering stil was gevallen. Daarnaast merken wij op dat in 2028 een nieuw IHP aan u zal worden voorgelegd.
2.	Ook missen wij de kengetallen waarmee wordt gerekend. Bijv. als het gaat om het aangeven van de investeringskosten op pagina 20, maar ook de besparing van de 'basisvoet' in paragraaf 6.2. Er wordt hier gerekend met 4K per m² als nieuwbouwkengetal. Dat is vrij hoog, vanwaar deze keuze? <u>Antwoord:</u> De investeringsramingen zijn niet gebaseerd op een vast normbedrag van € 4.000 per m², maar op projectspecifieke ramingen inclusief 15% project- en omgevingskosten en indexatie van de bouwkosten. In hoofdstuk 12 is aangegeven dat de huidige VNG-normbedragen niet langer toereikend worden geacht voor toekomstbestendige schoolgebouwen die voldoen aan de gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en flexibiliteit. Daarnaast is rekening gehouden met een verwachte bouwkostenstijging van 4% per jaar.
3.	<i>Meer specifiek zetten wij grote vraagtekens bij het circulair bouwen en de rekensommen hierin. De vragen:</i>
3.a	(dit kan onze kennisachterstand zijn): waar is afgesproken dat de gemeente Achtkarspelen meer gaat doen aan klimaatneutraliteit dan bv. De BENG-normen voorschrijven (paragraaf 7.1). <u>Antwoord:</u> Acht-karspelen streeft conform de Klimaatwet naar een energieneutrale mienskip in 2050. Nieuwbouwprojecten worden daarom aardgasvrij en energieneutraal gerealiseerd. Daarnaast heeft de gemeente zich verbonden aan de Friese ambitie om in 2050 volledig circulair te zijn. Het IHP vertaalt deze beleidsdoelen naar de onderwijshuisvesting.
3.b	Wat zijn de financiële consequenties als we de lijn inslaan zoals in paragraaf 7 wordt voorgesteld t.o.v. meer marktconform (lees Frisse scholen – index, aansluiten bij de BENG-normen etc.) <u>Antwoord:</u> Het IHP erkent dat energieneutrale en circulaire gebouwen hogere investeringen kunnen vragen dan gebouwen die uitsluitend voldoen aan de

		wettelijke minimumnormen. Daarom wordt expliciet gekozen voor een beoordeling op basis van Total Cost of Ownership (TCO). Hogere investeringen aan de voorkant kunnen leiden tot lagere energie-, onderhouds- en exploitatiekosten gedurende de levensduur van het gebouw. De exacte financiële meer- of minderkosten worden per project inzichtelijk gemaakt in de businesscase.
	3.c	Paragraaf 7.3 is o.i. echt wensredeneren. Momenteel wordt door de meest vooruitstrevende gemeenten op dit vlak met een restwaarde tussen de 5 en de 10% gerekend. Waarop is de 20% van deze gemeente dan gebaseerd? <u>Antwoord:</u> De gehanteerde restwaarde van 20% is een beleidsmatig uitgangspunt dat aansluit bij circulair bouwen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat hoogwaardige en losmaakbare materialen aan het einde van de gebruiksperiode nog economische waarde vertegenwoordigen. Het betreft geen taxatie van de huidige marktwaarde maar een financiële veronderstelling ten behoeve van de kapitaallastenmethodiek. Bij een afzonderlijk voorstel aan de raad zal t.z.t. nader worden onderbouwd in welke mate dit uitgangspunt verantwoord en haalbaar is. Zowel levensduur als restwaarde zullen dan moeten worden onderbouwd.
	3.d	En is een afschrijvingstermijn van 50 jaar realistisch als je zo vooruitstrevend circulair wilt bouwen, wellicht met bouwstoffen waarvan de levensduur nog onbekend is? <u>Antwoord:</u> Het IHP gaat uit van een functionele levensduur en stelt dat een economische levensduur van vijftig jaar realistisch kan zijn wanneer gebouwen flexibel, adaptief en circulair worden ontworpen. Daarbij wordt uitgegaan van een robuuste hoofdconstructie die gedurende de levensduur kan worden aangepast aan veranderende onderwijsbehoeften. Dit uitgangspunt zal per project worden getoetst. Wij wijzen erop dat de huidige gebouwen gemiddeld 56 jaar oud zijn.
	3.e	Vervolgens wordt in paragraaf 8.2 de terminologie van 'sober en doelmatig' gehanteerd. Kan worden uitgelegd hoe we deze termen moeten interpreteren in het licht van zeer vooruitstrevend en meer dan andere gemeenten inzetten op circulair bouwen? <u>Antwoord:</u> De begrippen "sober en doelmatig" en "circulair bouwen" zijn volgens het college niet tegenstrijdig. Het IHP geeft aan dat circulariteit niet uitsluitend als kostenpost wordt gezien, maar ook als middel om vastgoedwaarde te behouden en exploitatiekosten te beperken. Tegelijk worden luxe-uitgaven zonder aantoonbare meerwaarde voor onderwijs, duurzaamheid of exploitatie expliciet uitgesloten.
	3.f	En praktisch: is de gemeente zich bewust van de praktische moeilijkheden om volledig circulair te bouwen? Om voldoende circulaire materialen te vinden, geschikt te maken e.d.? Deze IHP zou o.i. verrijkt kunnen worden door een paragraaf op te nemen hoe de gemeente denkt de markt hierin te benaderen, welke aanbestedingsstrategie wordt hierin gevolgd en op welke wijze wil je aanbesteden? Is van groot belang voor een geslaagd project, zeker met de ambitie tot circulair bouwen. <u>Antwoord:</u> Het college is zich bewust van de uitdagingen die circulair bouwen met zich meebrengt. Daarom wordt niet op voorhand gekozen voor één aanbestedingsvorm. Per project worden de businesscase, marktomstandigheden, subsidiemogelijkheden en risico's uitgewerkt. Volgens

		het IHP worden hiervoor afzonderlijke projectstructuren ingericht, inclusief risicoanalyses, projectbeheersing en marktgerichte uitwerking.
	4.	In paragraaf 10 worden leerlingenaantallen benoemd en wordt gesproken over stabilisatie, in de cijfers is toch echt duidelijk een afname te zien. Zeker in Buitenpost, Kootstertille en Surhuisterveen, waar de eerste bouwopgaven zullen komen. <u>Antwoord:</u> De raad constateert terecht dat binnen het primair onderwijs sprake is van een afname van circa 2.406 leerlingen in 2020 naar ruim 2200 in 2040. Kijken we naar 2025 en trekken we de lijn door naar 2040 dan zien we een relatief stabiel landschap. Het IHP spreekt echter van stabilisatie omdat de eerdere sterke krimp afvlakt en de prognoses van zowel PVG als het Fries Sociaal Planbureau voor de periode richting 2040 een relatief stabiel beeld laten zien.
	5.	Er wordt gesproken over rekenen met TCO. Echter, in 12.1.3 zien wij alleen de investeringslasten terug en niet de exploitatielasten in de jaren daaropvolgend. In de titel van deze paragraaf worden deze wel genoemd, kunnen deze nog toegevoegd worden? Ook zouden wij graag willen weten op welke kengetallen de gemeente zich baseert als het gaat over de investeringen. Het lijkt erop dat hier een kengetal van 2500 per m2 wordt gebruikt (en eerder 4000K per m2). Wat is het juiste kengetal? 2500m2 is niet reëel bij vooruitstrevend circulair bouwen. <u>Antwoord:</u> De opmerking is terecht. Het IHP beschrijft het uitgangspunt van Total Cost of Ownership, maar bevat nog geen volledige exploitatieberekeningen per project. Hiervoor is bewust gekozen omdat deze pas betrouwbaar kunnen worden opgesteld bij de uitwerking van de afzonderlijke businesscases. Hoofdstuk 8 benoemt wel expliciet dat de exploitatie-, energie- en onderhoudslasten integraal onderdeel zijn van toekomstige projectbeoordelingen.
	6.	In de bijlage wordt een bijdrage van het schoolbestuur genoemd vanuit een vrijval van het MJOP. Onze vraag is hoe hard dit is, ook de aanname dat onderhouds- en schoonmaakkosten de eerste jaren lager zullen zijn, is de vraag en mede afhankelijk van je aanbestedingstraject. Immers: innovatief bouwen levert zeker kinderziekten op in de beginjaren. <u>Antwoord:</u> De bijdrage vanuit de vrijval van MJOP-middelen is nadrukkelijk een beleidsuitgangspunt en geen reeds vastgelegde verplichting. Daarom stelt de gemeente als voorwaarde dat schoolbesturen hun actuele MJOP overleggen zodat de daadwerkelijke vrijval kan worden onderbouwd. Hetzelfde geldt voor de veronderstelling van lagere onderhouds- en schoonmaakkosten. Dit wordt per project beoordeeld en verwerkt in de businesscase. Wij merken op dat met de gesprekken over de eigen bijdrage ambtelijk reeds een aanvang is genomen.
	7.	Tot slot onze waarneming; De opgaven vanuit het IHP gaan ongelooflijk veel geld kosten en is echt complexe materie is, is er nagedacht of de gemeente hier niet nog een gespecialiseerd bureau een second opinion op zou willen laten doen? <u>Antwoord:</u> Het college onderschrijft dat sprake is van een omvangrijke en financieel ingrijpende investeringsopgave. Daarom is reeds voorzien in afzonderlijke businesscases, risicoanalyses en kredietvoorstellen per project. Bij projecten van deze omvang kan externe expertise of een onafhankelijke toets een waardevolle bijdrage leveren aan de kwaliteit van de besluitvorming. De materie is op het abstractieniveau van een IHP niet buitengewoon complex. De complexiteit ontstaat bij de uitwerking per project. Dan is voorzien in een traject waarbij wij samen met de schoolbesturen en eventuele andere partners

		gespecialiseerde bureaus zullen vragen gemeente en schoolbestuur bij te staan.
Vragen FNP		
	1.	Jildt artikel 3.1 (<i>De gemeente stelt daarbij eisen aan kredietwaardigheid en minimale huurduur</i>) ek foar it IKC yn Twizelerheide? <u>Antwurd:</u> ja.
	2.	Wêrom kin de fergunning foar de semipermaninte lokalen fan Singelland net ferlinge wurde? <u>Antwurd:</u> Yn it IHP is opnommen dat de fergunning foar de semipermaninte lokalen yn 2033 ôfrint en net ferlinge wurde kin. Dêrtroch is it needsaaklik om fóár dy datum in strukturele húsfestingsoplossing te realisearjen. Om dy reden wurdt no al begûn mei de tarieding fan in duorsum oplossing.
	3.	De ekstra kosten foar passend ûnderwiis by artikel 3.3, binne dy al meirekkene binnen de 10%-bydrage oan de boukosten fan de skoallen sels? <u>Antwurd:</u> Nee. De ekstra kosten foar passend ûnderwiis binne net standert opnommen yn de beëage 10%-bydrage fan de skoalbestjoeren. It IHP bepaalt dat oanfoljende romte foar passend ûnderwiis en ynklusive foarsjenningen op basis fan oantoanbere needsaak ôfsûnderlik beoardiele wurde. De eventuele mearkosten en de ferdieling dêrfan wurde by de útwurking fan de oanbelangjende projekten neier fêststeld.
11.	Algemene verordening ondergrondse infrastructuur (AVOI) Achtkarspelen en nadere regelgeving	
Fraach FNP		
	1.	De kosten foar it op 'e nij straten nei dizze wurksumheden, foar wa binne dy? <u>Antwurd:</u> De netbehearders fan kabels en liedingen grave sloeven troch de iepenbiere romte, dêr't ferfolgens de kabels of liedingen ynlein wurde. Dêrnei wurde de sloeven yn lagen ynfolle en fertichte en wurdt it strjitwurk weromlein. De gemeente hoecht dêr sels op dat stuit neat oan te dwaan, dat is de ferantwurdlikheid fan de netbehearders. It probleem dêrby is wol dat de grûn yn de sloeven en it boppe-op lizzende strjitwurk nei ferrin fan tiid neisakket. Dat is ek de reden dat nei in oantal moannen no hieltyd goed te sjen is wêr't de sloeven troch de iepenbiere romte lutsen binne. We neame dit degeneraasje fan de iepenbiere romte om't dy der minder goed útsjocht dan foar de wurksumheden. Om dit te herstellen kriget de gemeente in fergoeding fan de nutbehearders, wêrmei't de gemeente nei ferrin fan tiid ferhurding op 'e nij befluorje of asfaltearje litte kin en grien ferbetterje litte kin. Dat is no ek formeel fêstlein yn de skearegeling. Om diskusje oer fergoedingen foar te kommen wurde dêrby richtbedragen fan de VNG brûkt. Allinne foar asfalt en grien jilde spesifike bedragen foar Achtkarspelen. Dy oanpak soarget derfoar dat we fanút de gemeente maklik fakturearje kinne foar werstelwurk. Ek ha wy budzjet om de iepenbiere romte te herstellen sûnder dat dit fan ús eigen wegebudzjet ôfgiet.

13.	Verordening leerlingenvervoer	
	Fraach FNP	
	1.	Wat is de finansjele ympakt om fan 4 nei 6 kilometer te gean? <u>Antwurd:</u> De wiziging fan de kilometergrins is rjochte op it stimulearjen fan de selsredsumens fan learlingen, dus finansjele oerwagingen spylje gjin rol. Learlingen dy't no al gebrûk meitsje fan it learlingeferfier, kinne dêr ûnder de nije regeling ek gebrûk fan meitsjen bliuwe. Om't it gebrûk fan it learlingeferfier net wiziget, is de finansjele ympakt nihil.